

Monumentnummer*: 459711

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **17 augustus 1993**
Kadaster deel/nr **82863/101**

Woonplaats* **Angerlo** *Gemeente** **Zevenaar** *Provincie** **Gelderland**

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Angerlo	H			236
Angerlo	H			256
Angerlo	H			260
Angerlo	H			261
Angerlo	K			643
Doesburg	E			3332
Doesburg	E			3333
Angerlo	H			299
Angerlo	H			298
Angerlo	E			458
Angerlo	H			144
Angerlo	E			454
Doesburg	E			3015
Doesburg	E			3266
Angerlo	E			402
Angerlo	H			258
Doesburg	E			1682
Angerlo	E			339
Doesburg	E			3265
Doesburg	E			1693

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Angerlo	H			152
Angerlo	E			455
Angerlo	H			254
Doesburg	E			1683
Angerlo	H			153
Angerlo	H			145
Angerlo	K			262
Angerlo	K			261
Angerlo	K			263
Angerlo	K			258
Angerlo	H			255
Angerlo	K			268
Angerlo	H			176
Angerlo	K			338
Angerlo	H			175
Angerlo	H			252
Angerlo	E			456
Angerlo	K			267
Angerlo	G			215
Angerlo	H			225
Angerlo	H			135
Angerlo	H			142
Angerlo	E			400
Angerlo	E			457
Angerlo	K			337
Angerlo	H			262
Angerlo	K			336

*Omschrijving***

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG. Tot de oudste gedeelten van de aanleg van het park van Bingerden behoort de classicistische structuur van de rechte oprijlaan en de as van het huis, die deze laan onder een rechte hoek snijdt. Deze situatie is weergegeven op de kaart van "Het Have Saedt en adellijke Huijs Bingerden" door H. van Heijs uit 1778 en dateert deels wellicht reeds uit de 17e eeuw. Dat er in de 17e eeuw al van een aanleg op Bingerden sprake is bleek uit een schilderij uit circa 1700 van de kinderen van de toenmalige eigenaar Johann Moritz van Pabst (1650-1730) met op de achtergrond Huis Bingerden met rechthoekige tuin met parterres direct aan

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de zuidzijde, laan, gracht, plantage en fontein (het schilderij werd in 1945 vernietigd). Ook de grachtarm, die langs de westgrens van de aan weerszijden met laanbomen beplante oprijlaan (thans aan de westzijde een enkele rij en aan de oostzijde een dubbele rij uit circa 1920) naar het voorplein voert en even voor het koetshuis haaks in westelijke richting afbuigt, dateert waarschijnlijk uit de 18e eeuw of van eerder, evenals de buitengracht aan de oostzijde van het huis met de hier naast gelegen vanouds deels met bomen beplante laan (thans eiken, 20e eeuw) die naar de boerderij Groot Bingerden voert. Op de kaart is voorts te zien, dat het huis in deze aanleg een centrale positie inneemt. Het ligt op de hoofdas, die op de kerktoren van Angerlo en van Westervoort gericht is; het huis ligt verder dwars op de lijn tussen de torens van Didam en van Ellecom.

Ruim een decennium na het vervaardigen van deze kaart kwamen veranderingen in de aanleg tot stand. Op de Kaart van de Havezathe Bingerden uit 1791 door dezelfde kaartmaker is te zien, dat aan de voor(oost-)zijde van het huis het door muurwerk omlijste halfcirkelvormige voorplein met cirkelvormige oprit is aangelegd, met aan de noordzijde van het plein het koetshuis. Ook zijn op de kaart langs de as van de oprijlaan aan de ZO- en NO-hoek de rentmeesterswoning respectievelijk oranjerie aangeduid, die met het muurwerk, het koetshuis, het huis en de cirkelvormige oprit een classicistisch ensemble vormen. Het huidige hoofdgebouw speelt als hoofdmotief in deze classicistische compositie wederom een belangrijke rol, maar wordt niet aangemerkt als monument; het werd in 1958 op de oude fundamenten opgetrokken, nadat het oorspronkelijke hoofdgebouw door oorlogsgeweld in de Tweede Wereldoorlog verloren ging. Eveneens staat het terrein van de rechthoekige moestuin op de kaart uit 1778 weergegeven. De hoge beukenhaag, die de moestuin aan de zuidzijde begrenst, dateert uit het eind van de vorige eeuw. Naast deze classicistische vernieuwingen in de aanleg werd omstreeks deze tijd aan de westzijde van het huis een park in landschapstijl aangelegd. Deze aanleg kwam volgens een artikel in *Onze Tuinen* van 3 september 1910 naar plannen van J.P. Posth tot stand. De grachtarm aan deze zijde werd tot een ruime waterloop in landschapstijl uitgegraven, die in slingers langs de west- en ZW-zijde van het park voert, aan de zuidzijde van het huis een weide met boomgroepen (beuk, eik, plataan, wilg, alles 19e- en 20e-eeuws) en bosgedeelten (beuk, eik, plataan, eveneens 19e- en 20e-eeuws) begrenst en gedeelte aan de zuidzijde in een curve omlijst, en vervolgens uitmondt in de buitengracht. Ten westen van het huis werd aangrenzend aan het alhier gelegen gazon met solitaire plataan met de vrij gekomen aarde uit de waterloop in landschapstijl een heuvel van aanzienlijke hoogte aangelegd (toponiem: Bergje), die met loofhout werd beplant (thans beuken, wellicht nog deels laat 18e-eeuws en gemengd loofhout, 19e- en 20e-eeuws) en die de perspectiefwerking van het gezicht vanuit het huis in westelijke richting versterkt. Dit parkgedeelte in landschapstijl, dat in 1791 nog in staat van aanleg verkeerde, staat geheel aangegeven op de Kaart van Bingerden door G. van den Bergh uit 1807. Uit het einde van de 18e eeuw dateert ook de kleine slingerivier met solitaire eik aan de Mariendaalseweg, die met de alhier gelegen daglonerswoning (Mariendaal) een schilderachtige scene aan de buitenzijde van het park in landschapstijl op Bingerden vormt. Deze partij maakt een geheel uit met het bos op de kadastrale percelen Angerlo nrs. H154 en H135, dat in de historische aanleg als groenbuffer van waarde is. Tot de historische aanleg behoort voorts de aan de Mariendaalseweg gelegen ruïne van het van oorsprong Middeleeuwse kasteel Kell, die aan het eind van de 18e eeuw en in de 19e eeuw als schilderachtig object de wandeling langs de weg naar het dorp aan het oosteinde van de aanleg van Bingerden sierde. Op de Kaart van Bingerden door G. van den Bergh uit 1807 is te zien hoe het gedeelte van de Mariendaalseweg, dat langs de ruïne voert, reeds met laanbomen is beplant (thans een enkele rij eiken aan weerszijden, 20e-eeuws). Aan de hand van de even genoemde Kaart van Bingerden kan verondersteld worden, dat naast de reeds bestaande oostelijke zichtas, ook de zichtassen in noordelijke, noordoostelijke, noordwestelijke en zuidwestelijke richting waren aangelegd. Deze zichtassen bestaan tot op heden en spelen in de aanleg een belangrijke rol.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument